

原語論壇

Aboriginal Language Forum
原語フォーラム

na muqnin pasadu 巒群布農語的再見

タケバナア群ブヌン語のna muqnin pasadu
(さようなら)

“na muqnin pasadu,” Goodbye, in the Bunun
Takbanuaz Language

文 | Isuz Nangavulan 金彩鳳 (南投縣布農語支援教師)

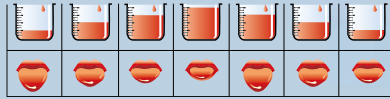
maqa Bunun Siduq a mastan madung-dung tu miniqumis, altupa haiza opa ka makuaq tu is-ang i-liskinan, luaz amin makusia maisna is-ang maputul tu sinsumsum tu qalinga. ihan Bunun Siduq paliuni “patinpalavaz” tu qalinga qai vaivi dalaq a vaivi ka qalinga, uqai tu sikaupa tu Bunun Siduq a, iqal amin sintupa, luaz tu vaivi vaivi tu dalaq, haiza amin malusbut manam isbazbaz tu qalinga, dungzavin antalaun miniqumis makmuia ka qalinga.

布農族是溫和內斂的民族，道別有再多的情緒，亦只化為一句誠摯簡潔的祝福語。布農族的「道別語」，因地、因時或因情境而異。所有布農族都知道這些語句代表道別語，只是不同的地方，都有地方習慣語，而這些習慣語逐漸被當地族人所認同。

paqpun itu Bunun Siduq tu patinpalavaz tu qalinga “cai-cian(再見)”, uka ma-mantuk tu mintas-a tu qalinga. tupa ka Taki Bubukun tu “na pasaqna in is”, taki Nantu tupa tu “na muqnin pasadu”, maidadu aipi amin isbazbaz i patinpalavaz tu qalinga. “pasadu” qai sintupa tu mapasadu, qaltu “pasaqna” siin “muqnin” nitu maszang tu sinpatas qai tu, maqa “cai-chu(再次)” tu sintupa ka uka matuzainguan, maqa Bunun Siduq a makusia amin isti bazbaz, nitu tupa tu vaivi dalaq a tuqna vaivi dalaq tu qalinga, opa maqa Bunun Siduq a haiza-an antala, samasihal maisqailang, mapaqusil tu miniqumis.

因此，布農族道別語「再見」，嚴格說來

沒有正統的說法。郡群布農語的道別語「再見」說「na pasaqna in is」，南投的布農語是說「na muqnin pasadu」，這是任何道別場合皆適宜的道別語。「pasadu」乃為見面之意，雖然pasaqna和muqnin字異，但涵意皆為「再次」是不容置疑的，而且布農族都認同此說法，不因區域而有爭議，因為布農族是個懂得接納、欣賞與分享的民族。

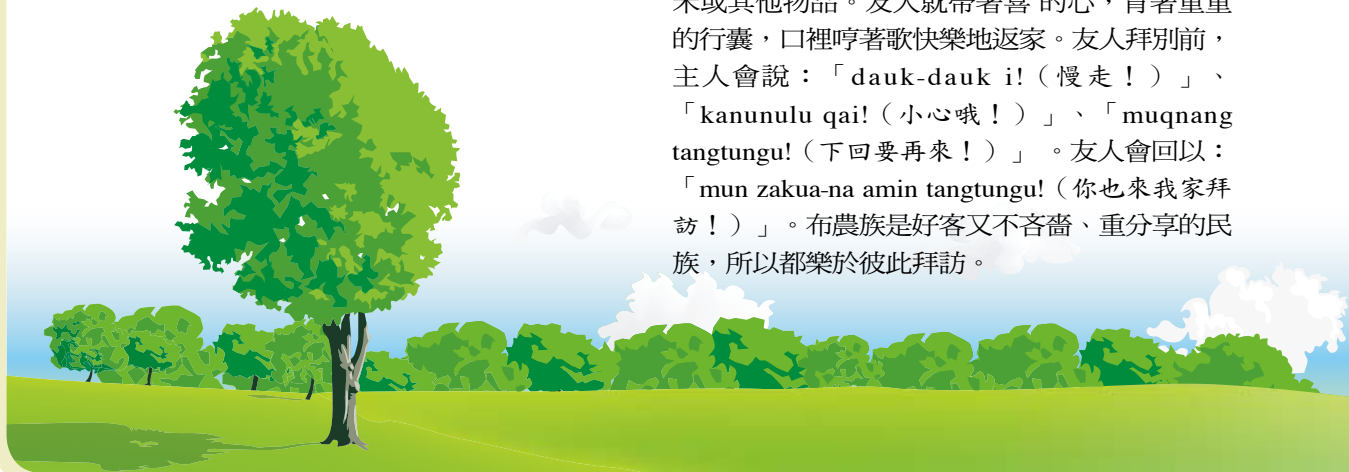
qabasang ihan bulaku ni-ang a dang masuzak, uka-ang a vasu suhan bulaku, na asa tu tung-a-nakang tas-a tuki, ka na panhan undaza-an laiqli tu dangi-an. maqa mindaduz na musuqis munkaku, na masatu a madadaingaz tu mapadusa daan, na minqais mudadan, minqais pakatulun qalinga, anta kinuzing tu qalinga qai itu patunpalavaz tu qalinga. “asa tu kanunulu!”, “asa tu pisihalav lutbu sadu!”, “asa tu patunpaklis mulumaq!”, itu sia aipi madadaingaz malka sia uvaz-az tu sinkasalpu sinkadaidaz tu patunpalavaz tu qalinga.

早期部落交通不便，公車無法直達部落，往往要步行約一小時的路程，才能走到搭乘公車的地方。青年學子要返校時，家長必會陪行，並且邊走邊叮嚀，最後一句說出的話就是道別語「asa tu kanunulu!（務必要小心！）」，

或「asa tu pisihalav lutbu sadu!（務必要保重！）」，或「asa tu patunpaklis mulumaq!（務必要打電話回家！）」，這是長輩對晚輩不捨及關懷的道別語。

qabasang tu Bunun Siduq tu bulaku a maldaqvisan, na lau paqais madia ludung daingaz. tudip uka-ang a laiqli maqtu tungdaza-an, maqi na tangtungu tais-an a na lau haiza tu taldusa ta diqanin. maqi na tingtungu in na mudan a, mapinsuma a taimilumaq isiata kadimanun tu kaunun kaunun siin qaimangsut ispa-adas, na lau tinapah in tu mailudun ti-ti, maduq, pu-i opa siin vaivi vaivi tu qaimangsut. tingtungu tu tais-an qai madas manahip tu is-ang, ma-ma masuqbung tu i-nama, tu-sasaus manaskal mulumaq. tingtungu tu tais-an mudan tu tanangaus, bazbaz a taimilumaq tu “dauk-dauk i!”, “kanunulu qai!”, “muqngang tangtungu!”. antalam amin a tingtungu tu tais-an tu “mun zakua-na amin tangtungu!”. maqa Bunun Siduq a mastan patangtungu sasun nitu makishung mapaqusil tu miniqumis, paqpun manahip amin pinbas-bas patangtungu.

早期，布農族部落都是分隔好幾座山，當時沒有交通工具，如果要去拜訪親友非要花上兩天兩夜不可。當要告別時，主人會將家中的食物或物品分贈予友人，例如烤好的山肉、小米、玉米或其他物品。友人就帶著喜的心，背著重重的行囊，口裡哼著歌快樂地返家。友人拜別前，主人會說：「dauk-dauk i!（慢走！）」、「kanunulu qai!（小心哦！）」、「muqngang tangtungu!（下回要再來！）」。友人會回以：「mun zakua-na amin tangtungu!（你也來我家拜訪！）」。布農族是好客又不吝嗇、重分享的民族，所以都樂於彼此拜訪。

maqa tingtungu in tu tais-an na mudan a tupa tu “na mudan in saak”, uqai tu ilaupaku tu madadaingaz qai tuping amin “mataz” tu “mudan in”. “mudanin a tama Biung” (sintupa tu mataz in a tama Biung). paqpun maqi haizin bunun tupa tu na “mudan in saak”, na haiza mindaduz mapaqainan tupa tu “vaz-az-ang mavia tu na asin mudan i?”!

相對的，拜別友人時會說：「na mudan in saak（我要告辭了）」，但現代的長輩會將「mudan in」當作「往生」的代名詞。比如「mudanin a tama Biung」，意思是tama Biung已經往生了。所以當有人說「mudan in saak（我要告辭了）」，有年輕人會開玩笑說：「年紀輕輕的怎麼想不開呢！」

ilaupaku tu bunun maqi uskunan kuza-kuza tunganin paliqansiap a na tupa tu “na mupata i” siin “na tinpalavaz in” mapasumsum patinpalavaz.

在現代，當同事或友人因事討論結束後解散，也有人說「na mupata i（照所討論的內容決定）」，或說「na tinpalavaz in（要道別了）」做為道別語。

maqi uvaz-az malka sia madadaingaz tu patinpalavaz tu sinpasumsum qai, nanu tu kivisiun. asa tu mungausang masumsum madaingaz tu ngan, ka na maqtu in tupa ki patinpalavaz tu qalinga. opa maqa Bunun Siduq a mastan samasqain sadu itu mailantangus madaingazan tu sin-iqumis siin i-liskinan. maqa samasqain masumsum madaingaz tu sinkuzakuza ka maisna haan mailantangus masihal manau-az tu sin-iqumis siin i-liskinan. uvaz-az malka sia madaingaz patinpalavaz tu qalinga, “tama Tiang, asa tu tangtungu maiqan qai!”; “Isuz masnanava, muqnin pasadu!”.

當晚輩對長輩道別時，當然絕對是嚴謹的。必須先敬稱長輩的輩份及名字，才說出對長者的

道別語。因為布農族是重視傳統美德的民族，尊敬長輩是祖先沿襲下來的美德。因此，晚輩對長輩道別時，會說：「tama Tiang, asa tu tangtungu maiqan qai!（Tiang伯父，後天一定要來家裡坐哦！」）、「Isuz masnanava, muqnin pasadu!（Isuz 老師，再見了！」）。

maq sia Bunun Siduq altupa tu makuq tu patinpalavaz tu qalinga, luaz amin maisna is-ang maputul tu sinsumsum siin sinkadaidaz. uqai tu ihan laupaku baqlu tu sin-iqumis, itu taiklasan tu sin-iqumis minsuz in uka dah-dah. patinpalavaz tu qalinga qal tu minmadia minmavaivi, i-sia Bunun Siduq nanu mailantangus tu qalinga qai malququnduq nitu bisbis-sukun vaivi vaivi tu sinkuzakuza. sia ki is-kasalpu ki maqi nii a mindaduz mapinqungduq mapindangkaz a-nak a-nak tu qalinga ka, na tas-a tas-a min-uka in a a-nak a-nak tu qalinga. maqi nitu maqtu makusia a-nak a-nak tu qalinga masumsum patinpalavaz a, tu-za tu kasalpu-un kasaqla-zun!

布農族無論道別語如何表現，都帶有誠摯簡潔的祝福與關懷。但在新的世代裡，科技拉近了彼此的距離，道別語也多變與另類，但布農族的傳統語言仍未受外來文化影響。遺憾的是，年輕人如果再不振興語言，自己的語言將流失殆盡。道別時無法以自己的語言來道別，真是情何以堪哪！

